

Beleidsplan Sectie Parasitologie

Stichting Kwaliteitsbewaking Medische Laboratoriumdiagnostiek (i.o.)

2004 – 2006

Missie

De sectie Parasitologie draagt bij aan een continue verbetering van de kwaliteit van de zorg welke is gebaseerd op laboratoriumdiagnostiek, interpretatie en advisering op het gebied van de medische parasitologie.

Doelstellingen

De sectie parasitologie (PAR) van de Stichting Kwaliteitsbewaking Medische laboratoriumdiagnostiek (SKML) i.o. heeft ten doel het bevorderen van de kwaliteit van laboratoriumdiagnostiek op het gebied van de medische parasitologie inclusief de interpretatie van de waarnemingen en de daaruit voortvloeiende klinische adviezen. De PAR-sectie is momenteel verantwoordelijk voor één rondzending (Bloed/darm parasieten), bestaande uit 4 rondes van ieder 4 monsters.

Bestuur

De PAR-sectie kent een bestuur van vijf leden, waarvan drie leden namens de NVP (Nederlandse Vereniging voor Parasitologie), één namens de NVMM (Nederlandse Vereniging voor Medische microbiologie) en één namens de NVKC (Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde) zitting hebben. Eén van de NVP leden vervult het voorzitterschap. De bezetting van de twee andere zetels van de NVP bestuurssectie worden bij voorkeur ingevuld door de rondzendingscoördinator en een NVP lid dat de functie van penningmeester op zich neemt. Bij voorkeur wordt de functie van penningmeester van de PAR-sectie vervuld door de penningmeester van de NVP. Naast de zorg over de begroting, neemt de penningmeester deel aan het penningmeesteroverleg van het SKML.

De NVP leden worden voorgedragen door het NVP bestuur, het NVMM lid door het NVMM bestuur en het NVKC lid door de NVKC bestuur. De leden worden benoemd door het AB van het SKML. Het bestuur kan zich laten bijstaan door adviserende leden. Adviserend lid zijn in ieder geval de referenten die bij de beoordeling van de rondes betrokken zijn.

De rondzendingscoördinator van de PAR-sectie fungeert als algemeen secretaris. De rondzendingscoördinator draagt zorg voor het materiaal en omschrijving van de rondzending, alsmede de bijbehorende interpretatie en bespreking. Ook verzorgt de rondzendingscoördinator de ronde naar de deelnemers en beheert daarmee het productiecentrum. De activiteiten van de rondzendingscoördinator staan omschreven in een schriftelijke overeenkomst tussen het SKML, de PAR-sectie en het productielaboratorium van waaruit de rondzendingscoördinator functioneert (zie hieronder).

De vertegenwoordigers van de NVMM en de NVKC binnen de PAR-sectie beoordelen de rondes en de bijbehorende documenten vanuit hun aandachtsgebied en verzorgen de communicatie tussen de beroepsgroep die ze vertegenwoordigen en de PAR-sectie.

De referenten van de PAR-sectie beoordelen het materiaal alvorens het wordt rondgestuurd, als mede de bijbehorende casus omschrijving, interpretatie en bespreking. Tevens staan ze de rondzendingscoördinator bij in de selectie van geschikt klinisch materiaal. De activiteiten van iedere referent staan omschreven in een schriftelijke overeenkomst tussen het SKML, de PAR-sectie en het laboratorium van waaruit de referent functioneert (zie hieronder).

Ultimo 2003 is het bestuur van de PAR-sectie als volgt samengesteld:

- Dr. L. van Lieshout (Leiden), voorzitter, lid AB-SKML i.o., referent
- Dr. J.P. Verhave (Nijmegen), rondzendingscoördinator
- Drs. T. Kortbeek (Bilthoven), referent
- Dr. B. Mulder (Enschede), lid namens NVMM
- Dr. Ir. N. de Jonge (Den Haag), lid namens NVKC

Adviserende leden:

- Dr. C. Janse (Leiden), penningmeester, penningmeester NVP
- Dr. T. Mank (Haarlem), referent
- Dr. H. Sluiters (Rotterdam), referent, plv. lid AB-SKML i.o.

Namens de NVP/SPLD heeft Dr. T. van Gool zitting in de sectie Infectieziekten serologie als adviseur op het gebied van parasitologische diagnostiek, waaronder *Toxoplasma* in het bijzonder.

Bureau

De PAR-sectie heeft geen vaste vestigingsplaats, maar komt minimaal eens per kwartaal bijeen in het NVKC gebouw te Utrecht.

Voor een aantal administratieve zaken wordt gebruik gemaakt van het Centraal Facilitair Bureau (CFB) van de SKML. Zo beheren zij met ingang van 2003 de deelnemersadministratie. Tot eind 2003 werd, tegen vergoeding, gebruik gemaakt van het SKMM-bureau aan het Laboratorium voor Volksgezondheid in Friesland (VLF) in Leeuwarden aangaande inzamelen en rapporteren van deelnemersuitslagen. Ook deze activiteit zal worden overgenomen door het CFB-SKML (zie hieronder)

Personeel

De PAR-sectie heeft geen personeel in dienst. Wel worden er activiteiten, tegen onkostenvergoeding, door derden uitgevoerd (zie hieronder).

Taken

De belangrijkste taak van de PAR-sectie is het organiseren en verwerken van de kwaliteitsrondzending op het gebied van de medische parasitologie. Hiertoe behoren ook alle activiteiten voor het instandhouden van deze taak.

Onder de taken van de PAR-sectie behoren:

- verzamelen van klinisch materiaal welke geschikt is voor de rondzending
- opstellen van een casusomschrijving bij geselecteerd materiaal, plus antwoordformulier, technische enquête, voorlopige uitslag en verdiepingsvragen
- materiaal geschikt maken voor verzending en opsturen naar alle deelnemers
- vermenigvuldigen en (mee)verzenden aan de deelnemers van alle bij de rondzendingen behorende bijlagen
- interpretatie en bespreking van de resultaten van de deelnemers
- toekennen van scores aan de deelnemers

- vermenigvuldigen en verzenden aan de deelnemers van alle bij de rondzendingen behorende interpretaties, besprekingen en scoretoekenning
- beheren van de gegevens die voortkomen uit de rondzending. Deze gegevens zijn eigendom van de SKML zoals omschreven in de statuten, waarbij de sectie de zeggenschap heeft aangaande zaken zoals rapportage, presentatie en publicatie.

Het merendeel van de genoemde taken wordt verricht door de rondzendingscoördinator in nauwe samenspraak met de referenten en de overige leden van de PAR-sectie. De afzonderlijke taken van de rondzendingscoördinator en de referenten, als mede de vergoeding die hiertegenover staat, staan omschreven in een schriftelijke overeenkomst tussen de betrokken partijen, waarvan de concepten momenteel in een vergevorderd stadium zijn opgesteld. Deze overeenkomsten zullen jaarlijks worden herzien.

Naast de directe organisatie van de kwaliteitsrondzending, is het de taak van de PAR-sectie om de kwaliteit van parasitologische diagnostiek te bevorderen. Deze taak wordt in samenspraak met het NVP bestuur tot uitvoering gebracht in de vorm van activiteiten die ook open staan voor SKML deelnemers. Zo wordt er meerdere malen per jaar een bijeenkomst georganiseerd waar actuele ontwikkelingen op het vakgebied worden besproken, wordt er aan kennisoverdracht gewerkt door middel van het uitbouwen en onderhouden van een website ten behoeve van de parasitologische diagnostiek, worden er op beperkte schaal reisbeurzen en subsidies vertrekt met als doel innovatie en kennisoverdracht op het gebied van de parasitologische diagnostiek. Ook hier worden de afzonderlijke activiteiten en de vergoedingen die daar voor beschikbaar zijn jaarlijks vastgelegd in een overeenkomst tussen de betrokken partijen.

Tot de taken van het CFB-SKML behoren:

- deelnemersadministratie (als afgeleide van de centrale SKML deelnemersadministratie)
- inning van de contributie van de deelnemers en het doorsluizen, via de penningmeester van de sectie, van de vergoedingen aan de rondzendingscoördinator, de referenten en de NVP voor de gemaakte onkosten zoals in de jaarbegroting weergegeven en in de schriftelijke overeenkomst opgenomen.

Rondzendmateriaal

Alle faeces en bloedmonsters bestaan uit klinisch materiaal, welke anoniem wordt verwerkt. Alle monsters worden eerst door de referenten microscopisch beoordeeld alvorens ze worden opgestuurd naar de deelnemers. Bevestiging van de bevindingen van de referenten door middel van moleculaire technieken wordt nagestreefd. De rondzendingscoördinator archiveert de beoordelingen van de referenten.

Kwaliteitssysteem

Zowel het productiecentrum als referentielaboratoria zullen in naaste toekomst moeten voldoen aan een kwaliteitssysteem op de basis van de CCKL normen en de CCKL praktijkrichtlijn. Het toepassen van Europese kwaliteitsnormen (conform ILAC G13:2000 met toelichting RvA T14; NEN-EN 14136 en Directive 98/70/EC) aangaande de organisatie rondom kwaliteitsrondzendingen en de productie en levering van (externe) kwaliteitscontrolematerialen, zal worden nagestreefd.

Programma's

De PAR-sectie verzorgt het programma darm/bloed parasieten, bestaande uit vier rondes van steeds twee faeces monsters en twee bloedmonsters. De rondes zijn gelijk verdeeld over het

jaar en worden afzonderlijk naar de deelnemers toegezonden. De monsters bevatten parasieten die zich bij iedere deelnemer in de dagelijkse praktijk zouden kunnen aandienen. Gezien de relatief beperkte houdbaarheid van het materiaal, worden de monsters kort voor rondzending door de referenten beoordeeld. Er wordt naar gestreefd zover mogelijk volgens een van te voren opgestelde tijdschema te werken.

Bij ieder monster wordt een korte casus-omschrijving meegestuurd. De deelnemers wordt gevraagd om de monsters morfologisch te onderzoeken en de bevindingen binnen een bepaalde periode in te sturen. Kort na de sluitingsdatum krijgen de deelnemers een voorlopige uitslag waarbij vier verdiepingsvragen worden gesteld. Het beantwoorden van de verdiepingsvragen wordt zeer gestimuleerd, maar wordt niet met punten gehonoreerd. Zij zijn bedoeld om de kennis over diagnostiek en behandeling van parasitaire infecties bij de deelnemers te verhogen. Alle deelnemers krijgen een eindrapportage met de definitieve uitslag en de toegekende punten, als ook een educatieve bespreking van de ingezonden uitslagen en de beantwoorde verdiepingsvragen. De resultaten worden bekend gemaakt onder deelnemersnummer (anonieme deelname). Deelnemers hebben de mogelijkheid om enkel van het onderdeel bloed- of darmparasieten gebruik te maken en betalen daarvoor een lagere contributie.

Planning voor 2004

Verdere consolidatie van de kwaliteitsborging binnen de nieuwe organisatie staat voorop. Het programma zal qua opzet en inhoud ongewijzigd worden voorgezet. Wel zal de verwerking van deelnemersresultaten per 1 januari 2004 overgeheveld worden van LVF-Leeuwarden naar het CFB-SKML in Nijmegen. Deze overgang zal worden benut om verdere automatisering door te voeren en daar waar nodig aanpassingen te maken in de statistische verwerkingen. De mogelijkheid voor deelnemers om testresultaten on-line in te voeren zal verder worden uitgewerkt en onderzocht zal worden in welke mate de website van de SKML kan worden aangesproken voor actuele informatie aangaande de rondes (zoals mogelijkheid tot downloaden van bij iedere ronde behorende bijlagen).

De PAR-sectie heeft tevens onder de paraplu van de NVP een eigen website die nadrukkelijk bedoeld is voor vakinhoudelijke informatie. Het gebruik van deze website voor kennisoverdracht zal ook in 2004 verder worden uitgebouwd.

Verdere organisatorische doelstellingen voor 2004 zijn:

- het opstellen van een sectiereglement waarin de werkwijze van de sectie wordt vastgelegd
- het implementeren van de schriftelijke overeenkomsten waarin alle taken en de daarvoor afgesproken vergoeding zijn omschreven
- standaardisatie van de scoretoekenning aan de deelnemers op basis van morfologische omschrijving van de monsters
- standaardisatie van referenten rapportages en het opstellen van een overzicht van alle referenten beoordelingen
- standaardisatie van aanvullend moleculair onderzoek door één van de referentie laboratoria
- het formuleren van een actieplan ten behoeve van accreditatie (conform de hierboven vermelde normen)

Planning voor 2005-2006

Voor deze periode is naast het voortzetten van de hierboven genoemde punten, de doelstelling om:

- verder te inventariseren wat de mogelijkheden zijn op gebied van informatietechnologie, zoals genereren van historisch overzicht van scores en optie tot scoreresultaten per deelnemersgroep
- te inventariseren of verdiepingsvragen als programma losgekoppeld kunnen worden van de monsterbeoordeling en kunnen worden voorzien van (visuele) ondersteuning met internetapplicaties
- te inventariseren of er behoefte is aan het loskoppelen van de bloed en darm parasieten en te komen tot twee afzonderlijke rondzendingen
- te inventariseren of er uitbreidingsmogelijkheden zijn voor andere rondzendingen, al dan niet in verdere samenwerking met andere secties (gedacht kan worden aan weefseldiagnostiek, moleculaire diagnostiek, permanente kleuring van gefixeerd faeces, antigeen detectie in faeces)
- accreditatie conform de hierboven vermelde normen.

Samenvatting

De PAR-sectie wil voor 2004-2006 in algemene zin het programma op dezelfde wijze voortzetten. Aandacht zal besteed worden aan een verbeterde standaardisatie van de procedures en de mogelijkheden tot verdere automatisering en toepassingen op het gebied van de informatietechnologie. Bij dit laatste punt zal het omschakelen per 2004 van LVF-Leeuwarden naar CFB-SKML aangaande de verwerking van de deelnemers resultaten een stimulerende functie hebben.

L. van Lieshout, november 2003
Voorzitter PAR-sectie SKML
Bestuurslid NVP